

Dosarul nr. 2ra-1260/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: I. Gorlenco)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

Î N C H E I E R E

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și de către Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, prin intermediul avocatului Todorov Maxim,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost admise apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova, Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, reprezentați de avocatul Todorov Maxim, a fost casată integral hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 24 decembrie 2019 Condrea Nadejda, ca persoană fizică și în calitate de executor judecătoresc, reprezentată de avocatul Todorov Maxim în baza mandatului seria MA nr. 1400679 din 16 decembrie 2019, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 01 septembrie 2017 a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr. 2017978335, în temeiul bănuielii rezonabile de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal - excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave, pe faptul acțiunilor ilegale ale executorului judecătoresc Condrea Nadejda.

Prin ordonanța din 22 noiembrie 2017 a procurorului în Procuratura Anticorupție Palencu Radu, Condrea Nadejda, activând în calitate de executor judecătoresc al Circumscripției Cahul, a fost recunoscută în calitate de bănuită în cadrul cauzei penale nr. 2017978335, în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal.

Prin ordonanța din 29 noiembrie 2017 a procurorului în Procuratura Anticorupție, oficiul Sud Radu Palencu, Condrea Nadejda fost pusă sub învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal.

La 31 iulie 2019, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, oficiul Sud, Radu Palencu, a fost încetată urmărirea penală în privința Nadejdei Condrea din motivul lipsei în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, cu scoaterea de sub urmărire penală și a fost clasată cauza penală, din motiv că fapta nu se impută altei persoane și nu este necesară continuarea procesului penal. Astfel, ca urmare a acțiunilor efectuate în cadrul urmăririi penale, s-a concluzionat că în acțiunile executorului judecătoresc Condrea Nadejda lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 din Codul penal.

Reprezentantul reclamantei consideră că, prin prisma art. 6 lit. b) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, care stipulează că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, Condrea Nadejda este îndreptățită la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii. La fel, în temeiul art. 7 lit. e) din aceeași Lege, care prevede că în cazurile menționate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică, Nadejdei Condrea urmează să i se compenseze cheltuielile de asistență juridică suportate pe toată perioada procesului penal, fiind asistată de avocatul Todorov Maxim, fapt confirmat prin mandat, care a participat la audierea reclamantei în calitate de bânuită și învinuită pe cauza penală respectivă, inclusiv la alte măsuri procesuale, căreia i s-a acordat asistență juridică calificată.

A invocat că, cheltuielile de asistență juridică în baza bonului de plată constituie 2.500 de lei.

De asemenea, avocatul Todorov Maxim a menționat că, în temeiul art. 10 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, art. 2036 și 2037 din Codul civil și art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală, Nadejda Condrea beneficiază inclusiv de dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

În acest sens, a indicat că, cuantumul prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii se determină luând în considerare gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită Condrea Nadejda. Din ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuită, Nadejdei Condrea i s-a imputat săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, care prevede că, săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit

limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, soldate cu urmări grave, se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani. Deci, în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciabilă a faptei, reclamanta Condrea Nadejda a fost învinuită de comiterea unei infracțiuni grave, având un impact foarte puternic asupra imaginii persoanei învinuite.

A notat că, un alt criteriu de evaluare a intensității suferințelor morale cauzate prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, este determinat de rezonanță pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei. Astfel, dat fiind faptul că Nadejda Condrea activa și activează până în prezent în calitate de executor judecătoresc, iar infracțiunea imputată este legată nemijlocit de exercitarea atribuțiilor de serviciu prin recunoașterea acesteia în calitate de învinuită de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, s-a pus la îndoială caracterul licit al serviciilor oferite și însăși competența executorului judecătoresc.

Mai mult ca atât, exercitarea funcției de executor judecătoresc presupune interacțiunea nemijlocită cu persoanele, iar în situația în care executorul a fost recunoscut în calitate de învinuită, respectiv a fost afectată imaginea acesteia, reputația profesională precum și demnitatea personală, prin faptul pierderii încrederii clienților în legalitatea acțiunilor executorului.

A mai indicată că, reclamanta Condrea Nadejda este căsătorită, are doi copii și faptul imputării comiterii de către acesta a unei infracțiuni a avut un impact puternic negativ asupra familiei sale.

Avocatul Todorov Maxim a declarat că o importanță deosebită la evaluarea suferințelor morale cauzate prin tragerea ilegală la răspundere penală o are durata urmăririi penale. Urmărirea penală în cauza penală nr. 2017978335 a fost pornită la 01 septembrie 2017, ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă la 29 noiembrie 2017, iar ordonanța de încetare a urmăririi penale în privința Nadejdei Condrea a fost emisă la 31 iulie 2019. Astfel, urmărirea penală a durat aproape doi ani de zile. În toată această perioadă, reclamanta a trăit stări de nervozitate, frustrare, or, acționând în strictă conformitate cu prevederile legale în exercitarea atribuțiilor de serviciu, ultimei i s-a imputat în mod ilicit comiterea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal.

Din analiza volumului destul de mare a dosarului penal, reclamanta în calitate de învinuită a fost nevoită să participe la numeroase acțiuni procesuale, să dea explicații, să prezinte acte, de fiecare dată fiind pusă în situații neplăcute, în condițiile în care era fermă de legalitatea acțiunilor sale în exercitarea atribuțiilor de executor judecătoresc.

Reprezentantul reclamantei a indicat că, la emiterea ordonanței de punere sub învinuire, organul de urmărire penală și procuratura au manifestat neglijență și nu au dat dovadă de prudența necesară, nefiind examinate toate aspectele enunțate supra, or, anume de competența acestor autorități ține examinarea minuțioasă și determinarea tuturor circumstanțelor cauzei, înainte de a imputa persoanei comiterea unei infracțiuni.

A remarcat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Reieșind de gravitatea suferințelor morale, disconfortul psihonoțional, starea de stres, nervozitate cauzate Nadejdei Condrea prin acțiunea ilicită de punere sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, consideră că suma de 50.000 de lei va fi una echitabilă și suficientă în vederea atenuării suferințelor morale cauzate.

În contextul expus Condrea Nadejda, reprezentată de avocatul Todorov Maxim, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 2.500 de lei cu titlu de prejudiciu material și 50.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite de tragere la răspundere penală ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul Central, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul Central, acțiunea depusă de Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda a fost admisă parțial. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiului executorului judecătoresc Condrea Nadejda suma de 2.500 de lei cu titlu de prejudiciu material și 5.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în total 7.500 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță a motivat soluția prin faptul în condițiile în care în privința executorului judecătoresc Condrea Nadejda există ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuită din 22 noiembrie 2017, ordonanța de punere sub învinuire din 29 noiembrie 2017 și ulterior ordonanța privind clasarea cauzei penale din 31 iulie 2019, la cazul speței sunt aplicabile prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Prima instanță a reținut că în conformitate cu art. 3 lit. a) și art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, se instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, fiind o certitudine faptul că prin acțiunile organului de urmărire penală și ale procuraturii, la data de 29 noiembrie 2017 executorul judecătoresc Condrea Nadejda a fost pusă sub învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, având această calitate procesuală până la data de 31 iulie 2019. Ulterior, prin ordonanța irevocabilă privind clasarea cauzei penale din 31 iulie 2019, se atestă punerea ilegală a reclamantei sub acuzație penală în baza art. 328 alin. (3) lit. b) din Codul penal, având în vedere că acuzația penală nu și-a găsit confirmarea, or, urmărirea penală a fost încetată din motivul lipsei în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii.

În circumstanțele expuse, prima instanță a conchis că prin acțiunile întreprinse de organele de urmărire penală și de procuratură față de executorul judecătoresc Condrea

Nadejda, i-a fost cauzat ultimei prejudiciu material și moral, din care motiv statul poartă răspundere patrimonială pentru prejudiciul cauzat astfel.

Cu trimitere la prevederile art. 10 și 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prima instanță a menționat că răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, acesta urmează să fie determinat, ținându-se cont de circumstanțele concrete ale cauzei, de persoana reclamantului și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție.

Reieșind din cadrul legal aplicabil speței și circumstanțele cauzei, prima instanță a constatat că prejudiciul moral solicitat de executorul judecătoresc Condrea Nadejda în sumă de 50.000 de lei este unul exagerat și nejustificat, iar suma de 5.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral corespunde cu gravitatea suferințelor psihice suportate de către reclamantă, acest quantum constituind o satisfacție echitabilă și rezonabilă a victimei daunei, cât și în stare să restabilească situația existentă înainte de prejudiciere.

Cu privire la pretenția Nadejdei Condrea privind compensarea prejudiciului material ce constă din cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 2.500 de lei suportate în cadrul examinării cauzei penale, suma confirmată prin bonul de plată seria QL nr. 141318 din 20 decembrie 2019, ce constituie onorariul avocatului pentru apărarea intereselor reclamantei în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală, prima instanță a menționat că potrivit cadrului legal național, cât și jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, o despăgubire a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică poate fi acordată doar în cazul când acestea sunt necesare, reale și rezonabile. Luând în considerare munca efectiv depusă de avocatul Maxim Todorov, durata urmăririi penale, quantumul cheltuielilor de judecată, prima instanță a concluzionat că, cheltuielile de asistență juridică în suma de 2.500 de lei, suportate în procesul penale sunt reale, necesare și rezonabile ca mărime, din care motiv această pretenție a fost admisă integral.

La 21 februarie 2020 Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, reprezentați de avocatul Todorov Maxim au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia și modificarea hotărârii din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central prin majorarea quantumului prejudiciului moral de la 5.000 de lei până la 50.000 de lei.

La 02 martie 2020, Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

La 20 martie 2020 și Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, au fost admise apelurile declarate de Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, reprezentați de avocatul Todorov Maxim, Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM, a fost casată integral hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central

și a fost pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Nadejdei Condrea suma de 2.500 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 15.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în total 17.500 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță eronat a dispus încasarea sumelor cu titlu de prejudiciu în beneficiul executorului judecătoresc Nadejda Condrea, deoarece din ordonanțele emise de Procuratura Anticorupție, Oficiul Sud în cauza penală nr .2017978335 intentată în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, se constată că urmărirea penală a fost efectuată în privința Nadejdei Condrea, care în virtutea activității sale de executor judecătoresc, este considerată ca fiind persoană publică. Respectiv, urmărirea penală a fost desfășurată în privința persoanei fizice Nadejda Condrea și nu în privința executorului judecătoresc Condrea Nadejda.

Mai mult ca atât, instanța de apel a reținut că potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice în urma tragerii ilegale la răspundere penală, pe când în privința executorului judecătoresc Condrea Nadejda nu au fost prezentate probe pertinente și concludente că ar fi fost supusă urmării penale în baza art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal.

Totodată, instanța de apel a constatat temeinicia motivelor ce îi acordă reclamantei Condrea Nadejda posibilitatea de a-și valorifica dreptul la acțiune în temeiul Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, concluzionând că suma de 15.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral este echitabilă și corespunde suferințele psihice aduse acesteia. Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a compensa Nadejdei Condrea și cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale în mărime de 2.500 de lei.

La 23 iulie 2020 Procuratura Generală, reprezentată de procurorul-șef a Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, în baza procurii nr. 22/28 din 22 iunie 2020, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depusă de Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda.

În motivarea recursului, Procuratura Generală a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Cahul a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea eronată a normelor de drept material, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, precum și a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A indicat că acțiunile organelor de urmărire penală efectuate în cadrul cauzei penale nr. 2017978335 în privința Nadejdei Condrea au fost legale și întemeiate, iar pretențiile intimitei nu se încadrează în prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, or, nu există act de procedură irevocabil al judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care s-ar fi stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală sau ale procuraturii, respectiv acțiunile acestora au fost în strictă conformitate cu prevederile legale.

A susținut că durata urmăririi penale a fost una rezonabilă, nefiind încălcată și lipsesc hotărârile instanței de judecată în acest sens, precum și plângeri din partea Nadejdei Condrea cu privire la tergiversarea urmăririi penale. Acțiunile Nadejdei Condrea, care au fost obiectul urmăririi penale, au fost contestate în instanțele de judecată naționale, care au prezentat criticile sale, cu pronunțarea la 15 februarie 2019 a unei decizii definitive. Această decizie a servit bază pentru scoaterea de sub urmărire penală a Nadejdei Condrea. În cadrul urmăririi penale reclamanta a fost citată și audiată de două ori și careva plângeri în acest sens nu a înaintat.

La fel, recurentul consideră că în cadrul urmăririi penale au fost respectate drepturile și libertățile Nadejdei Condrea și lipsesc probe precum că acestea au fost lezate. La fel, intimata nu a prezentat probe care să demonstreze suportarea suferințelor fizice și psihice. Instanța de apel greșit a stabilit măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate. Lipsște faptul aflării nelegitime a reclamantei în detenție sau sub măsura preventivă.

A mai invocat că nu au fost prezentate probe precum că învinuirea adusă Nadejdei Condrea a fost subiectul unor articole în mass-media sau ar fi fost o știre cunoscută de întreaga Zonă de Sud a Republicii Moldova, unde intimata își desfășoară activitatea, iar acel fapt că ultima exercită activitatea de executor judecătoresc o perioadă destul de îndelungată, nu probează rezonanța socială a învinuirii invocată de aceasta în acțiune.

Consideră că argumentul Nadejdei Condrea precum că a fost nevoită să suporte cheltuieli de asistență juridică în cadrul procesului penal este neîntemeiat, or, putea liber fără impedimente să beneficieze de asistență juridică garantată de stat.

La 24 iulie 2020 Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, reprezentați de avocatul Todorov Maxim, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia și modificarea deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul prin majorarea sumei prejudiciului moral de la 17.500 de lei până la 50.000 de lei.

În motivarea recursului, avocatul Todorov Maxim a indicat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material la aprecierea mărimii prejudiciului moral, nu a argumentat și motivat de ce suma de 15.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral este una echitabilă și rezonabilă ca mărime, or, de altfel satisfacția echitabilă a fost subevaluată considerabil.

A susținut că instanța de apel nu a luat în considerare că mărimea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, se determină reieșind din gravitatea infracțiunii imputate, or, intimata a fost bănuită și învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, infracțiune care se încadrează în categoria infracțiunilor grave, bănuială în cauză este una destul de serioasă, cu un impact foarte puternic asupra imaginii persoanei învinuite.

La fel, nu s-a ținut cont de rezonanța pe care a avut-o informația despre învinuirea Nadejdei Condrea, care activează până în prezent în funcție de executor judecătoresc, iar infracțiunea imputată este legată nemijlocit de exercitarea atribuțiilor de serviciu prin recunoașterea acesteia în calitate de învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, s-a pus la îndoială caracterul licit al serviciilor oferite și însăși competența executorului. Nu s-a ținut cont nici de durata urmăririi penale,

pornită la 01 septembrie 2017, finalizată la 31 iulie 2019, când a fost emisă ordonanța privind clasarea cauzei penale, adică a durat aproximativ 2 ani, ce constituie o perioadă destul de îndelungată de timp, în care a trăit stări de nervozitate, frustrare, stres etc.

Avocatul Todorov Maxim consideră că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Astfel, suma de 50.000 de lei ca mărime este echitabilă și suficientă în vederea atenuării suferințelor morale cauzate Nadejdei Condrea prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii pe faptul tragerii ilegale la răspunderea penală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia la 30 iunie 2020.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Nadejdei Condrea (persoană fizică și în calitate de executor judecătoresc), avocatului Todorov Maxim și Procuraturii Generale la 16 iulie 2020 (f.d. 163), însă nu se atestă date când recurenții au recepționat-o.

Astfel, recursurile declarate la 23 iulie 2020 și respectiv, la 24 iulie 2020, sunt în termen.

La 04 august 2020 în adresa Nadejdei Condrea, avocatului Todorov Maxim, Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției au fost expediate copiile recursurilor declarate de Nadejda Condrea (persoană fizică și în calitate de executor judecătoresc) reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Procuratura Generală, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 179), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Procuratura Generală, Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991*), pe când în recursurile depuse de Procuratura Generală, Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Procuratura Generală, Condrea Nadejda și executorul

judecătoresc Condrea Nadejda, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Condrea Nadejda și executorul judecătoresc Condrea Nadejda, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic